

6. Posebno smo zahvalni gđi Mili Škarić, kustosu pedagogu Arheološkog muzeja u Zagrebu, na vrijednoj pomoći, te dolasku na završnu svečanost igre "I ribe se? (pitaju)", i gđi Tončiki Cukrov iz MDC-a na podršci.

Summary:

The fish also ask themselves

The game was intended for schoolchildren from the fourth grade and older. Its aim was to visit the museums and galleries in Split. In this way the children discover for themselves the cultural institutions in their town, where they are and something about the contents they offer. The children have to find exhibits marked with the logo of this game and write down the basic information about the object - its title, the name of the author, the period when it was made, what it represents, the material which it is made of, and so on.

The organisation of the game is based on the excellent co-operation of the organisers and specialised consultants in the schools. The game was a competition, and useful prizes were awarded at the closing ceremony. The whole project was realised under the auspices of the County of Split and Dalmatia, the city of Split, the Office for Health and Social Care – the Department for the Prevention of Addiction and UNESCO.

ODRASTATI NA RIMSKOJ CESTI

Anica Ribičić Županić
MGC – Muzej Mimara
Zagreb

U organizaciji ICOM/CECA pokrenut je pod vodstvom gospođe Nicole Gesché-Koning europski edukativni projekt namijenjen mladima u dobi od 15 do 18 godina pod nazivom "Svi putevi vode u Rim". Projekt je objavljen u "Vjesniku" (lipanj 1997.) i u Vijestima muzealaca i konzervatora 3/97.

Na osobni poziv organizatora, suradnji na projektu odazvao se MGC – Muzej Mimara s projektom Anice Ribičić Županić "Odrastati na rimskoj cesti", smatrajući da bismo sudjelovanjem potaknuli mlade naše zemlje u osvještavanju značenja vlastitoga kulturnog naslijeđa i dobili mogućnost njegove prezentacije na međunarodnom planu.

Projekt je koncipiran kulturološki. Rim smo shvatili kao metaforu, a cestu kao komunikaciju u vremenu i prostoru. Učenici V. zagrebačke gimnazije su s grupom srednjoškolaca iz Našica na rimsku cestu kročili u Muzeju Mimara. Posredstvom njegovih zbirki, rada u školama, samostalnim ciljanim pripremama, sudjelovanjem u edukativnom programu "Mlin" u Zavičajnome muzeju u Našicama, posjećivanjem muzeja i različitih kulturnih institucija (Hrvatski državni arhiv, Nacionalna i sveučilišna knjižnica...) pokušali smo prikazati način odrastanja jedne generacije koja s ostalim europskim sudionicima dijeli zajedničko antičko naslijeđe, kao osnovu pripadnosti istom civilizacijskom krugu. Često smo izvodili različite sportske vještine u povijesnom okviru. Sport je na taj način, uz muziku koju učenici djelomično i sami izvode, postao medijem posredstvom kojeg želimo otposlati našu poruku. Naša brižno pripremana druženja, putovanja i obilaski, snimali smo u produkciji Obrazovnog programa HRT-a. Dio snimljenog materijala uvršten je na CD-ROM europske baštine, izdavanje kojeg financira organizator.

Osnovni ciljevi projekta su upoznavanje mladih s baštinom na njenim izvorima i osvještavanje pojma baštine na nacionalnoj razini i u širem kontekstu, na civilizacijskoj razini. Da bi se to postiglo, grupa stručnjaka muzealaca, arhivista, knjižničara i srednjoškolskih profesora inicirala je učenike da znanje koje su stekli u školi pokušaju sistematizirati i, uza stručnu pomoć, proširiti i verificirati u određenim povijesnim sredinama, na odabranim lokalitetima i u vlastitom umjetničkom ili sportskom izrazu. Mladima je omogućen individualni kreativni pristup, koji su uza stručnu pomoć povezivali s osnovnom idejom projekta.

Djelujući na taj način, uglavnom su samostalno dolazili do zaključka.

Prema prvotnoj koncepciji, u projekt je trebalo biti uključeno petnaest povijesnih centara u Hrvatskoj s njihovim srednjoškolicima i muzejima, no zbog vremenske i novčane ograničenosti, bili smo prisiljeni mijenjati ga u realizaciji, ali ne i u osnovnoj ideji. Zagrebački muzeji sa svojim zbirka i posebnim programima u okviru trećeg zajedničkog edukativnog projekta "Put pod noge" pružili su nam mogućnost nastavka započetog u muzejskim uvjetima. U svojim istraživanjima ostajemo na izvorima, i to u muzeju u susjedstvu. Naša su putovanja postala jednostavnija, ali nam spoznaja zadržava istu razinu iskustva. Ova prilagodba koju smo morali učiniti tijekom rada otvorila nam je mogućnost sagledavanja osnovne funkcije muzeja, čuvara baštine, te na određeni način produbila naše znanje o muzejima i neophodnosti njihova postojanja. Tako smo zadanom cilju osvještavanja značenja baštine pridodali i upoznavanje muzeja kao institucije koji osim što skuplja i štiti pojedine predmete, omogućuje verifikaciju vlastitih i stjecanje novih iskustava u okviru sveukupne ljudske baštine.

Ostaje nam još ostvariti jedan cilj, a to je otići u Rim. Naime, organizator je završnicu projekta predvidio skupom mladih ljudi iz svih zemalja sudionica u Rimu od 28. svibnja do 1. lipnja 1988. Tijekom boravka sudionici će imati priliku predstavljanja svog rada izložbom, filmom, plesom ili na neki drugi način i niz zajedničkih aktivnosti u kojima će moći pokazati razinu novostečenog znanja i prepoznati veze koje proistječu iz zajedničkog naslijeđa.

Za skup u Rimu pripremamo film sniman tijekom našeg rada koji preuzima osnovnu koncepciju projekta. Film se obraća mladoj europskoj publici koju želi upoznati s povijesnim sredinama i umjetničkim naslijeđem u Hrvatskoj. Mediji kojima to želimo postići su mladima posebno blizak slobodan pokret, često vezan uz određene sportske vještine i muzika.

Temu rimske ceste, kao osnovnu ideju, preuzima ove godine i zajednički edukativni projekt zagrebačkih muzeja pod nazivom "Put pod noge". Nakon veoma uspješnog "Baltazara" i najboljeg europskog pedagoškog projekta "Cvijet", ovaj treći u nizu, u organizaciji Muzeja grada Zagreba pod vodstvom Vesne Leiner, donosi nam neke novine u pristupu. Budući da je okrenut srednjoškolicima, predviđa još više samostalnosti i individualnog angažmana pojedinaca, a muzejski programi, u skladu s tim, kreativniji pristup postavu i zbirka. "Put pod noge" zajedno s muzejima prvi put poduzima i Hrvatski državni arhiv izložbom "Arhiv – memorija naroda" i posebnim radionicama za mlade latiniste i greciste, u kojima će pod stručnim vodstvom imati prilike svoje znanje primijeniti na originalnim spisima.

Otkrivamo li mi na našoj rimskoj cesti muzej-arhiv?

Arheološki muzej iz Zagreba pozvan je da u Rimu predstavi edukativnu mapu ARHIMIR, autorice Mile Škarić, kao ilustraciju originalnog metodološkog pristupa u poticanju interesa za antiku kod mladih ljudi.

Brojnošću svojih projekata muzejska pedagogija u Hrvatskoj transformira odnos muzeja spram publike i jasno se profilira kao posebna stručna djelatnost. Prigodni, zajednički projekti dobro su primljeni kod publike i postigli su pozitivne rezultate, koji se ogledaju sasvim konkretno u porastu broja posjetitelja kao krajnjem cilju. Originalnost i atraktivnost programa jasno definiranih ciljeva namijenjenih najmladima oblikuje buduću publiku.

U zadnjih nekoliko godina naše programe osobno ili posredno predstavljamo na međunarodnim stručnim skupovima na kojima oni privuku pozornost stručnjaka, ali i veoma visoke ocjene kvalitete. Zajedničko putovanje i boravak u Rimu na završnici projekta "Svi putevi vode u Rim" djece i stručnjaka, koji su u njemu sudjelovali, bit će prvo takve vrste u našoj muzejskoj djelatnosti, pa od njega očekujemo i nova iskustva i nove poticaje za nastavak našeg rada.

Mogu samo sa žaljenjem konstatirati da Hrvatska turistička zajednica nije prepoznala svoj interes u suradnji s muzejima i, iako je oglasila projekt "Baština", nije ga željela povezati s muzejima, koji čine osnovu svakog ozbiljnijeg pristupa kulturnom turizmu.

Summary:

Growing up on a Roman road

ICOM/CECA organised a European educational project intended for young people between 15 and 18 years of age with the title "All Roads lead to Rome".

Following the personal invitation by the organiser, the Museum and Gallery Centre – the Mimara Museum had responded with a project by Anica Ribičić Župančić, entitled "Growing up on a Roman road".

The project was conceived with a culturological theme. Rome is a metaphor, and the road represents communication in time and space in which we share our joint Antic heritage as a basis for belonging to the same civilisation.

The theme of a Roman road as the basic idea is taken over this year also by the joint educational project of Zagreb museums, entitled "Let's get under way".

Since the project is oriented towards secondary-school pupils, the project anticipates more independence and individual engagement

of individuals, and the museum programmes require a more creative approach to the permanent displays and collections.

"Let's get under way", together with the museums, is for the first time undertaken by the Croatian National Archives as well, with the exhibition "Archives – The Memory of the Nation", and special workshops for young scholars of Latin and Greek.

The group journey and stay in Rome at the end of the project "All Roads lead to Rome" will be the first of its kind in our museum practice, so we expect to gain more experience and additional ideas. However, it is a pity that the Croatian Tourist Association has not recognised its interest in co-operation with museums, and has not linked its tourist project "Heritage" with the museums that are the basis of any serious approach to cultural tourism.

MUZEJSKE RADIONICE – OBRAZOVANJE I ZA MUZEJSKE DJELATNIKE?

Bronica Gologranc Zakonjšek
Muzej novije povijesti
Celje

Svakidašnji je svijet jedini u kojem neposredno živimo. U tu su svakidašnjicu svojom kulturnom baštinom uključeni i muzeji. Svakidašnji je život također jedini u kojem smo prisutni kao pojedinci te smo za njega i odgovorni, a određuju ga naša djela i djela naših bližnjih. U ostvarivanju tijeka života sudjelujemo i mi sami, povezujući ideje, informacije i stvari u određenu cjelinu.

Muzejske radionice koje u Muzeju novije povijesti Celje sustavno provodimo već šest godina su takva stvaralačka cjelina u kojoj se nalazimo i jedni i drugi: idejni začetnici s voditeljima radionica i korisnici. Radionice, dakle, i za nas, zaposlene u muzeju, predstavljaju oblik obrazovanja.

Ljetne istraživačke radionice, koje smo organizirali i proveli u Muzeju novije povijesti Celje (Rogatec 1993. i 1994., Celje 1995. i 1996. te Gaberje 1997.) bile su namijenjene učenicima i studentima. Njihov istraživački rad odvija se pod stručnim vodstvom mentora koji su ili kustosi ili vanjski suradnici muzeja. Svaki mentor skupine stručno priprema svoje područje istraživanja i obrađuje problem u sklopu teme određene muzejske radionice, a za koju se on, naravno, stručno priprema – na taj način zaposleni kustos muzeja stručno obrazuje prvenstveno sebe, a zatim i sudionike skupine kojoj je mentor. Glavna nakana takve istraživačke muzejske radionice je upoznati mlade s oblicima samostalnog ili skupnog istraživačkog rada, s istraživačkim radom na terenu, te ih ujedno upoznati s našom kulturnom baštinom i izgraditi njihov odnos prema njoj. Organizator radionice, u našem slučaju muzej, na taj način prikuplja velik broj podataka i građe za daljnji redovan rad, a koje podatke i građu može korisno upotrijebiti i za novi stalni postav.

Prema anketi koju smo proveli Dječjem muzeju u razdoblju od ožujka 1995. do ožujka 1997., a u kojoj je svoje mišljenje o dječjem muzeju i njegovim djelatnostima dalo više od četiri stotine naših posjetitelja, muzejske radionice za najmlađe, koje redovito provodimo od siječnja 1992., naišle su na izuzetno dobar odaziv, tako i kod odgojitelja i učitelja. Radionice smo sadržajno uvijek povezivali s izložbom, likovno izražavanje smo koristili kao sredstvo pomoću kojeg smo ušli u jedno od područja djetetovog djelovanja koje predstavlja most između njega i svijeta u kojem živi i na različite ga načine doživljava. U muzejskoj radionici nismo nikad provodili prisilu na rad.